

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА

УДК 347.965.9

ПРО РОЗВИТОК НАУКИ ПРО АДВОКАТУРУ ЯК СПЕЦІАЛЬНОЇ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ

Н. Бакаянова

*Національний Університет «Одеська юридична академія»,
бул. Фонтанська дорога, 23, Одеса, Україна, 65009,
e-mail: 7777735@ukr.net*

Визначено, що виокремлення науки про адвокатуру як спеціальної юридичної науки є необхідним на сучасному етапі розвитку юридиспруденції. З'ясовано, що виникнення у складі правової науки окремої галузі про адвокатуру є наслідком об'єктивних процесів еволюції правознавства, потреби в інтеграції правових наукових знань про адвокатуру. Різні галузі правової науки містять знання, узагальнення, ідеї чи положення, що стосуються адвокатури, адвоката чи адвокатської діяльності, проте розвиток знань про адвокатуру та адвокатську діяльність у межах якоїсь із зазначених наук є обмеженим, неповним, у процесі вивчення відсутній системний підхід.

Проаналізовано термінологічний ряд «адвокатологія», «наука про адвокатуру», «адвокатське право», «теорія адвокатури». Під терміном «теорія адвокатури» запропоновано позначати нові концепції вчених та практиків стосовно адвокатури. Такі концепції підлягають обговоренню та удосконаленню перед їх запровадженням у законодавство та практику його застосування.

Зроблено висновок, що завдання теоретичної частини адвокатології полягає в дослідженні і роз'ясненні тих об'єктивних процесів, які призвели до виникнення адвокатури, визначенні її сутності та призначення у громадянському суспільстві, формулюванні її понятійного апарату тощо. Головним напрямом досліджень у теорії адвокатури доцільно вважати визначення таких раціональних кроків у її розвитку.

Ключові слова: адвокатура, адвокат, наука про адвокатуру, адвокатологія, адвокатська діяльність.

У сучасному світі інститут адвокатури займає особливе місце. Функція надання професійної правничої допомоги є безумовною складовою реалізації права на справедливий суд, сфери захисту прав та основних свобод людини й громадянина. Зміни в організації та провадженні адвокатської діяльності в XXI столітті, які обумовлені вимогами часу та потребами суспільства, все більше вказують на правоохоронне призначення адвокатури, на оптимальність виконання саме адвокатами суспільно значущої функції з надання правової допомоги, у тому числі безоплатної. У зв'язку з цим, розвиток адвокатури, адвокатського самоврядування, видів та гарантій адвокатської діяльності не може бути хаотичним або випадковим. Теорія правовідносин адвокатів з клієнтами, судами та іншими державними органами, з органами адвокатського самоврядування та з колегами-адвокатами має стати належним підґрунтям для подальшого розвитку інституту адвокатури.

Поміж тим, виокремлення науки про адвокатуру не є очевидним фактом для науковців, багато фахівців критично ставляться до кваліфікації досліджень з

питань організації та діяльності адвокатури як юридичної науки. Важливою науковою проблемою, можливо не до кінця ще усвідомленою в адвокатології, є, на наш погляд, з'ясування сутності знань про адвокатуру, питання про те, чи є вони винятково прикладними, та як наслідок, чи можна взагалі вважати адвокатологію прикладною наукою.

Наука про адвокатуру пройшла у своєму розвитку як етапи накопичення інформації, її узагальнення й аналізу чи виявлення закономірностей, так і на сьогодні вона продовжує свій розвиток завдяки праці таких учених, як М. Аракелян, В. Гончаренко, Т. Варфоломеева, Я. Зейкан, М. Погорецький, О. Святоцький, О. Синеокий, Д. Фіолевський, С. Фурса, О. Яновська та багатьох інших. Проте відсутність комплексних досліджень про систему науки, зокрема адвокатуру, вказує на необхідність подальшого розроблення доктринальних положень у зазначеному напрямі.

Метою статті є висвітлення необхідності виокремлення науки про адвокатуру як спеціальної правової науки, з'ясування сутності знань про адвокатуру.

У юридичній літературі науку про адвокатуру (адвокатологія) окреслено і як спеціальну галузь правової науки, предметом якої є теорія, уявлення та ідеї про адвокатуру й адвокатську діяльність, про їх виникнення, існування та розвиток [1, с. 347]; і як суспільну (юридичну) науку про закономірності виникнення, розвитку, функціонування адвокатури, її суті, види та формах утворень діяльності адвокатів [2, с. 129] чи суспільну (юридичну) галузь знань про закономірності виникнення, становлення, функціонування та подальшого розвитку адвокатури з метою виконання найвищої соціальної місії держави, спрямованої на сприяння захисту прав, свобод і законних інтересів громадян України, іноземних громадян, осіб без громадянства, а також юридичних осіб [3, с. 13].

Виникнення у складі правової науки окремої науки про адвокатуру є нічим іншим, як наслідком об'єктивних процесів еволюції правової науки, потреби в інтеграції правових наукових знань про адвокатуру. Різні галузі правової науки містять знання, узагальнення, ідеї чи положення, що так чи інакше стосуються адвокатури, адвоката чи адвокатської діяльності. Такі знання притаманні як загальнотеоретичним правовим наукам, зокрема, теорії держави і права (наприклад, положення про адвокатуру як інститут громадянського суспільства), так і галузевим правовим наукам, зокрема, конституційному праву (положення щодо конституційні основи організації та діяльності адвокатури), кримінальному процесу (наукові знання про виконання адвокатом функції захисту від обвинувачення у суді тощо) чи цивільному процесу (наукові положення щодо виконання адвокатами представницької функції) тощо. При цьому, розвиток знань про адвокатуру та адвокатську діяльність у межах якоїсь із зазначених наук є обмеженим, неповним, при їх вивченні відсутній системний підхід.

У філософії цілком обґрунтовано виникнення комплексних наук пояснюється об'єктивною необхідністю інтеграції розрізнених у межах окремих наук знань на тому чи іншому ступені їх розвитку. Коли жодна з існуючих наук не може виступити як ініціативна щодо об'єднання певної системи знань, виникає необхідність у виникненні нової комплексної науки [5, с. 108–110]. Саме такі загальні передумови лежать в основі зародження й науки про адвокатуру, але до цього варто додати й велику роль адвокатів у захисті прав громадян та юридичних осіб, що пов'язано з демократизацією суспільних відносин, реформуванням правової системи в Україні тощо.

При аналізі терміна «адвокат» акцентовано увагу на його правовому статусі, який ґрунтується як на функціональних, так і організаційних засадах. Погляд на адвоката з

боку суспільних вимог або тих надій, які на нього покладає клієнт, не збігається з вимогами законодавства, які висунуті до статусу адвоката у різні часи. Порівнюючи вимоги до статусу адвоката в Україні із аналогічними вимогами до адвоката в зарубіжних країнах, неважко помітити істотну відмінність у підходах до формування такого статусу. Отже, не завжди можна говорити про реальну відповідність професійних якостей адвоката його високому статусу, якого очікує суспільство і який окреслюють науковці [4]. Неоднозначність у підходах до вирішення одного питання природно породжує певний інтерес у науковців, але в адвокатурі таких питань дуже багато і вони взаємопов'язані. Для проведення системного аналізу відповідної інформації щодо адвокатури він має відбуватися в межах певної галузі правової науки.

Як зазначив Ю. Лубшев, соціально-правові знання про адвокатуру на сьогодні існують і розвиваються як порівняно цілісна наукова система, що входить у ширшу сферу вивчення законів життя держави, права, суспільства і людини. Єдність матеріального і духовного як у державі, так і в праві взагалі дає підстави стверджувати, що є таке поєднання в конкретних формах прояву кожного, зокрема й в адвокатурі [6, с. 9].

Термін «адвокатологія», який використовується у науковій літературі, на наш погляд, є дещо громіздким, оскільки його лексична структура поєднує латинську (*advocates* – той, кого запросили, *advoco* – запрошую) та грецьку (*logos* – слово, вчення) мови. Але такий термін вже увійшов до наукової термінологічної бази і змінювати його недоцільно, оскільки він як спеціальне поняття, мабуть, є кращим, аніж загальне поняття «наука про адвокатуру».

Варто визнати, що мови світу тісно поєднані між собою. Кожне досягнення у науково-технічному прогресі в одній країні у сучасних умовах незабаром стає досягненням усієї людської цивілізації, що потребує впровадження нового терміна у мову, носії якої зробили відповідне наукове відкриття, а також ставить питання про передання терміна носіям інших мов. Не в усіх випадках це вдається реалізувати без запозичення іншомовних слів.

Неможливо уявити собі сучасну наукову лексику й без використання грецької та латинської класичних мов. Науковій термінології притаманні слова, які побудовано з греко-латинських елементів, у тому числі такі нові терміни утворювали та утворюють навіть для абсолютно нових понять, невідомих за античних часів. Проте альтернативним варіантом, на нашу думку, є використання синонімічних терміну «адвокатологія» словосполучень «теорія адвокатури» або «наука про адвокатуру», «адвокатська наука».

У сучасній науці термін «теорія» (від грецької *θεωρία* – розгляд, дослідження) розуміють як: 1) логічне узагальнення досвіду, суспільної практики, яке ґрунтується на глибокому проникненні в суть досліджуваного явища та розкриває його закономірності; 2) вчення про певну сукупність явищ, галузь знань, створене на підставі такого узагальнення; 3) сукупність узагальнених положень, які становлять певну науку чи розділ науки; 4) загальні засади певної науки, ремесла, а також абстраговане знання цих засад; 5) сукупність поглядів, суджень кого-небудь, з яких випливають певні правила поведінки.

Отже, теорію адвокатури термінологічно можна потенційно застосовувати поряд із «наукою про адвокатуру», «адвокатською наукою» та «адвокатологією».

Доцільно звернути увагу й на те, що в юридичній літературі також використовують термін «адвокатське право» [7, с. 108–110]. Однак автор критично ставиться до застосування такого терміна через те, що поняття «право» виконує

багатофункціональне навантаження, тому позначення галузей правової науки таким терміном не завжди вважають коректним. Зокрема, багато процесуалістів відійшли від застосування цього терміна при позначенні процесуальних галузей правової науки. Раніше послуговувалися поняттям «цивільне процесуальне право», а тепер все більше застосовують термін «цивільний процес», який є значно коротшим і оптимальним для однозначного сприйняття процесуальної діяльності суду та інших учасників судочинства з розгляду та вирішення цивільних справ. Окрім того, з огляду на специфіку досліджуваних предметів певні галузі науки мають і власну специфіку в назві, наприклад, термін «судоустрій» позначає організаційну структуру судової влади в Україні. Така сама складова наявна і в адвокатології. Саме з цих підстав варто визнати, що є некоректним називати питання, які стосуються організації адвокатури, адвокатським правом.

Значна кількість науковців визнає, що ця наука характеризується більше як прикладна [8, с. 132; 9, с. 134]. Наприклад, А. Рагулін зазначив, що теоретичні науки відрізняються від прикладних, насамперед, тим, що останні спрямовані на наукове забезпечення практичної діяльності. Враховуючи це, на його думку, адвокатологію потрібно віднести до прикладних юридичних наук [8, с. 132]. Такий висновок А. Рагуліна, можливо, був зумовлений також тим, що, як зазначає Р. Мельниченко, особливістю науки, яка вивчає адвокатуру та адвокатську діяльність, є та обставина, що традиційно нею на доктринальному рівні займаються колишні чи практикуючі адвокати, які вже успішно проявили себе у цій сфері [10, с. 21], які більше, на наш погляд, схильні вважати адвокатологію прикладною наукою.

Поміж тим, з твердженням про прикладний характер адвокатології однозначно погодитися не можна.

Насамперед, питання щодо розмежування фундаментальних та прикладних наук на сьогодні є досить суперечливим та умовним. Потрібно погодитися з Р. Белкіним, що з результатом інтеграції та диференціації знання поділ наук на фундаментальні та прикладні, як на теоретичні та практичні (чи емпіричні) набуває винятково умовного значення [11, с. 172] і з цим положенням можна абсолютно погодитися.

Доречно зазначити, що сьогодні взагалі важко уявити якусь науку, яка б на основі пізнаних закономірностей не давала б ніяких інструментів для перетворення дійсності, а містила б лише теоретичні концепції та положення (була б цілком фундаментальною) [12, с. 145]. І навпаки, майже кожна наука має як свою теоретичну частину, завданням якої є пізнання та пояснення об'єктивної дійсності, виявлення закономірностей, формування категорій і понять, так і прикладну її частину, яка містить рекомендації з покращення того чи іншого різновиду практичної діяльності.

Науку про адвокатуру можна сприймати як сукупність інформації, де вже склався базис – відповідне законодавство та загальновідомі способи застосування його норм, а також теоретичну складову, в якій висунуто нові гіпотези, позиції науковців тощо. Але несподівані погляди фахівців на загальновідомі положення здатні спровокувати дискусії та переосмислення на новому рівні навіть простих питань. З цих причин автор загалом критично сприймає поділ науки на дві частини: теоретичну та прикладну.

У наш час Україна відрізняється від переважної більшості розвинених країн бурхливим і не завжди передбачуваним розвитком суспільних відносин, коли в результаті революційних подій швидко змінюється законодавство, тобто прикладна, на наш погляд, частина інформації. При цьому, на жаль, науковці не завжди вчасно реагують на пропозиції щодо внесення змін до того чи іншого норматив-

ного акту, а це призводить до швидкої зміни базису певної науки. З огляду на це є нагальна потреба підсилити дослідницьку складову науки про адвокатуру та зробити розвиток відповідного законодавства обґрунтованим і передбачуваним, щоб застерегти від подальших доволі часто несподіваних пошуків законотворців і експериментів у правовій площині.

Теоретичну або дослідницьку частину науки становлять дослідження вчених, які поповнюють шляхом написання наукових статей, численних дисертацій [13; 14; 15; 16; 17], монографій та інших робіт, що аналізують ті чи інші проблеми адвокатури. На наш погляд, під терміном «теорія адвокатури» варто позначати нові концепції вчених, практиків, які ще не знайшли свого широкого застосування і таким способом відмежувати інформацію, яку треба широко та критично обговорювати, удосконалювати перед запровадженням відповідного законодавства та практики його застосування.

Отже, завдання теоретичної частини полягає в дослідженні і роз'ясненні тих об'єктивних процесів, які призвели до виникнення адвокатури, визначенні її сутності та призначенні у громадянському суспільстві, формулюванні її понятійного апарату тощо. Але головним напрямом досліджень у сфері теорії адвокатури варто вважати визначення таких раціональних кроків у її розвитку, що мають поліпшити охорону і захист прав громадян та юридичних осіб тощо. Зокрема, тут може йтися про удосконалення законодавства, яке впливатиме на діяльність адвокатів.

Інший більш стабільний блок інформації – це нормативна частина адвокатології, що становить сукупність норм законодавства, яким оперують не тільки практики, а й учені. Для останніх нормативний блок інформації стає предметом для аналізу і вироблення пропозицій щодо його оптимізації. Тож, процес розвитку науки нескінченний, тому й адвокатологія не може стояти на місці.

Теоретично усвідомлена адвокатура, за обґрунтованим твердженням Ю. Лубшева, поєднана з практикою безпосередньо через конкретну роботу адвокатів по відповідних справах, а знання про адвокатуру несуть у собі методологічну основу вирішення певних завдань практикуючими адвокатами [6, с. 12]. Звідси можна було б зробити висновок про те, що прикладна частина адвокатології має своїм завданням сформулювати пропозиції з покращення як адвокатської практики, пов'язаної з виконанням адвокатами різних функцій – захисту у кримінальних справах, представництва інтересів у різних судових процесах чи у позасудових правовідносинах тощо, так і підвищити рівень діяльності адвокатури як корпоративного співтовариства. Проте це занадто простий висновок, оскільки практикуючі юристи так само збагачують теорію, як і теоретики практику. Проводячи захист або представництво в справах адвокати порушують найважливіші проблемні питання з життя суспільства і самі факти звернення до судів символізують про найбільш актуальні теми. У той же час адвокати надають власну кваліфікацію й обґрунтування фактам порушення прав, а науковці досліджуючи судову практику узагальнюють таку інформацію та виробляють науково обґрунтовані пропозиції як за способами вирішення проблемних питань, так і за її суттю.

Правова теорія має ґрунтуватися, як мінімум, на трьох взаємопов'язаних елементах: теоретичних концепціях, нормах законодавства та практиці. Дійсно, теорія може вказувати на недоліки законодавства, практики його застосування чи навіть ґрунтуватися на аналогії закону або праву. Але все одно, такі теоретичні гіпотези мають впливати на правову систему України і ставати знаряддям для її поліпшення, крім випадків, коли неперевірені і помилкові гіпотези відтворюють у суспільних відносинах та призводять до змін у законодавстві тощо.

Адвокатологія як наука виконує як теоретичну, пізнавально-евристичну функцію, так і прикладну, спрямовану на навчання студентів, помічників адвокатів, стажистів, адвокатів і підвищення рівня їхньої кваліфікації тощо. Теоретична частина адвокатології повинна також мати стратегічні та тактичні складові, орієнтовані на визначення майбутніх пріоритетних напрямів розвитку адвокатури, а також на вирішення тих завдань, які стоять перед наукою сьогодні.

Апріорі можна стверджувати, що далекоглядна стратегія потрібна для того, щоб розвиток певної галузі правової науки відбувався передбачено і відповідав не тільки інтересам певної групи фахівців, а й інтересам суспільства.

Отже, формуючи адвокатологію як науку, на наш погляд, варто брати до уваги стратегічні напрями діяльності адвокатів та адвокатської спільноти і досліджувати їх у філософії адвокатології, а тактичні заходи потребують швидкого обговорення та вироблення конструктивних рішень у теорії адвокатології.

Випереджаючи зауваження опонентів такої сміливої гіпотези, що відмінність між філософією та теорією адвокатології не відчутна, тому сама концепція ефемерна, що знецінює її значення для науки, зазначимо, що тривалий час у науці поділ інформації відбувався за не менш «віртуальними» принципами: галузь права, інститут, норма, комплексні дисципліни, теоретичні і прикладні (практичні) тощо, але доволі часто наука зводилася до удосконалення окремих норм законодавства або його тлумачення після впровадження нових норм. Сьогодні, коли відбувається кардинальне реформування державного устрою, важко знайти ті наперед визначені вченими шляхи удосконалення адвокатури, якими доцільно йти законотворцям, щоб поліпшити стан судочинства в Україні, якість захисту прав громадян тощо. Так само важко передбачити всі позитивні та негативні наслідки впровадження монополії адвокатів на правову допомогу, яку втілюють у життя без урахування реальних відносин у самій адвокатурі, ставлення до адвокатів з боку суспільства, проблем у відносинах адвокатів з державними установами, уповноваженими контролювати за їх оподаткуванням, якістю надання правових послуг тощо.

Враховуючи специфіку адвокатської діяльності, з метою належного виконання покладених на адвокатуру завдань об'єктивно існує необхідність інтеграції цих знань, забезпечення комплексного використання надбань кожної з галузевих наук у професійній діяльності адвоката. Потреба комплексного вивчення адвокатури викликала появу адвокатології, тобто призвело до виникнення нової комплексної правової науки про адвокатуру, яка об'єднала у своїх межах усі знання про адвокатуру. На сучасному етапі розвитку загальної науки виокремлення науки про адвокатуру як спеціальної правової науки є необхідним, адже зумовлюється об'єктивним розвитком наукових правових знань про організацію адвокатури та діяльність адвокатів.

У зв'язку з цим, шляхи удосконалення діяльності конкретного адвоката, організації адвокатської спільноти, якості надання правових послуг тощо мають бути під прискіпливим аналізом учених, до предмета дослідження яких мають входити питання сучасних проблем в адвокатології і обґрунтовані шляхи їх вирішення на майбутнє.

Список використаної літератури

1. Кучерена А. Г. Адвокатура: учебник. М.: Юрист, 2004. 351 с.
2. Грудцына Л. Ю. Адвокатура в России: учеб. пособие. М.: Эксмо, 2005. 410 с.
3. Адвокатура України : Книга 1. Організація адвокатури (з практикумом): підручник у двох книгах / за заг. ред. д.ю.н., проф. заслуженого юриста України С. Я. Фурси та к.ю.н, доцента Бакаянкової Н. М. 2-ге вид. доповн. і перероб. К.: Алерта, 2016. 864 с.

4. Яновська О. Г. Стандартизація адвокатської діяльності: вимога сьогодення [Текст] // Вісник кримінального судочинства. 2015. № 1. С. 157–162.
5. Адібекян О. А. Основные, смежные и комплексные науки // SCI-ARTICLE.RU. 2015. №18. С. 106–111. URL: <http://sci-article.ru/stat.php?i=1423219908>
6. Лубшев Ю. Ф. Адвокатура в России: учебник. – М.: ООО «Профобразование», 2001. 832 с.
7. Грудцына Л. Ю. Адвокатское право. М.: Деловой двор, 2009. 320 с.
8. Рагулин А. В. Формирование науки об адвокатуре в России // Евразийская адвокатура. 2013. №2 (3). С. 128–140.
9. Миронов Р. Г. Адвокатология и учение о профессиональной защите по уголовным делам в российской юридической науке // Евразийский юридический журнал. 2009. №2 (9). С. 133–140.
10. Мельниченко Р. Г. Адвокатуру вычеркнули из науки // Адвокат. 2009. № 6. С. 19–24.
11. Белкин Р. С. Курс криминалистики: в 3 т. М.: Юрист, 1997. Т. 1: Общая теория криминалистики – 408 с.
12. Челышева О. В. Соотношение фундаментальных и прикладных знаний в криминалистической науке // Вестник Санкт-Петербургского университета МВД России. 2012. Вып. № 1. Т. 53. С. 144–147.
13. Варфоломеева Т. В. Организационные, процессуальные и криминалистические проблемы защиты адвокатом прав подозреваемого, обвиняемого, подсудимого [Текст]: дис... д-ра юрид. наук: 12.00.09. К., 1994. 485 с.
14. Логінова С. М. Адвокатська таємниця: теорія і практика: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.10. К., 2002. 19 с.
15. Яновська О. Г. Правові гарантії діяльності адвоката-захисника в кримінальному процесі України [Текст]: дис... канд. юрид. наук: 12.00.09. К., 1997. 210 с.

Referenses

1. Kucherena A.G. (2004). *Advocatura: uchebnik*, 351.
2. Grudtsina L.Y. (2005). *Advocatura v Rossii: ucheb.posobiye*. М.: Eksmo, 410.
3. *Advocatura Ukrayiny: (2016). Knyga 1. Organizatsiya advokatury (z praktykumom): Pidruchnyk u dvokh knyгах / za zag.red. d.u.n., prof. S.Fursy ta k.u.n., dotsenta N. Bakaianovoji. 2-ge vyd.dop. i pererob. K.: Alerta, 864.*
4. Adibakian O. A. (2015). *Osnovnye, smejnye i kompleksnye nauki*. SCI-ARTICLE.RU, 18, 106–111. Retrieved from <http://sci-article.ru/stat.php?i=1423219908>(data obrasheniya 10.10.2016)
5. Yanovs'ka O. G. (2015, January 1). Standartizatsiya advocats'koyi diyal'nosti: vymoga siogodennya. *Visnyk kryminal'nogo sudochynstva*, 157–162.
6. Lubshev Y. F. (2001). *Advocatura v Rossii: uchebnik*. М.: ООО «Профобразование», 832.
7. Grudtsina L. Y. (2009). *Advocatskoye pravo*. М.: Delovoy dvor, 320.
8. Ragulin A. V. (2013, April 2(3)). Formirovaniye nauki ob advokature. *EvrAzijskaya advokatura*, 128–140.
9. Mironov R. G. (2009, February 2 (9)). Advokatologiya i ucheniye o professional'noj zachte po ugovnym delam v rossijskoj yuridicheskoy nauke. *EvrAzijskij yuridicheskij journal*, 133–140.
10. Melnichenko R. G. (2006, June 6). Advokaturu vycherknuli iz nauki. *Advokat*, 19–24.
11. Belkin R. S. (1997). *Kurs kriminalistiki: v 3 t. T. 1: Obchaja teorija kriminalistiki*. М.: Urist, 408.
12. Chelycheva O. V. (2012, March, 1). Sootnocheniye fundamental'nykh znaniy v kriminalisticheskoy nauke. *Vestnik Sankt-Peterburgskogo universiteta MVD Rossiji*, T. 53, 144–147.
13. Varfolomejeva T. V. (1994). *Organizatsionnye, protsesual'nyye i kriminalisticheskie problemy zachity advokatom prav podozrevaemogo, obviniaemogo, podsudimogo* [Tekst] : dis.d-ra yurid.nauk: 12.00.09. 485.
14. Loginova S. M. (2002). Advocats'ka tajemnytsia: teorija i praktika: avtoref. dis... kand. yurid. nauk: 12.00.10. 19.

15. Yanovs'ka O. G. (1997). *Pravovi garantiji dial'nosti advokata-zakhysnyka v kryminal'nomu protsesi Ukrainy* [Tekst]: dis...kand.yurid.nauk: 12.00.09. 210.

*Стаття: надійшла до редакції 03.10.2016
прийнята до друку 20.10.2016*

ABOUT DEVELOPMENT OF ADVOCACY SCIENCE AS THE SPECIAL LEGAL SCIENCE

N. Bakayanova

*National University «Odessa Law Academy»,
Pionerska Str., 5, Odessa, Ukraine, 65009,
e-mail: 7777735@ukr.net*

The article investigates the problems of development of advocacy science in Ukraine. On the modern stage of development of science the confession of advocacy science as the special legal science is a necessity which is predetermined objective development of scientific legal knowledge about organization of advocacy and activity of advocates.

Nowadays there are different approaches to the interpretation of advocacy science. The author analyzes the definitions of such concepts as «advocacy science», «advocacy law», «advocatologie», «theory of advocacy. The article defines each of these concepts, offers individual approach to determine correlation between each other. The author distincts features of advocacy science and proves that unequal understanding, identification of advocacy science finally makes positive influence on the development of the legislation and its application.

The role of the Bar in modern society, tendencies of development of advocate activity are investigated. It is very important to improve quality of legal services rendered, to enhance the role and prestige of the Bar in society, to protect rights and legitimate interests of attorneys. The improvement of activity of advocates, organization of advocacy, quality of legal assistance must be under the captious analysis of scientists. The mission of advocacy science is to promote development and strengthen of the Bar of Ukraine. Scientific researches are oriented to determination of future priority directions of development of advocacy.

A legal theory must be based, at least, on three elements: theoretical conceptions, norms of legislation and practice. Indeed, a theory can specify on the lacks of legislation, practice of its application, or even based on the analogy of law or to the right. But however, such theoretical hypotheses must influence on the legal system of Ukraine and become instruments for its improvement, except for the cases when unverified and erroneous hypotheses are reproduced in public relations and result in changes in a legislation.

Advocacy science investigates relations between advocates and governmental bodies, bodies of local self-government, their officials and officers, enterprises, institutions and organizations regardless of the type of their ownership and subordination, non-governmental and international organizations. It develops integrated methodology for professional training and retraining of advocates, assistant advocates, trainees. It promotes learning of the history and traditions of the Bar and scientific analysis of issues concerning activities of the Bar, elimination of any drawbacks in law enforcement practice. Scientists not always in time react on suggestion about changes to the laws, and it causes the rapid change of base of certain science. From these grounds there is an urgent necessity to strengthen the research constituent of advocacy science.

Keywords: advocacy, advocate activity, advocacy science, advocatologie, theory of advocacy.